

Alle cursisten aan de slag na gidsenopleiding

Geslaagde Natuurgidsenopleiding van IVN De Ronde Venen & Uithoorn

Afgelopen juni ontvingen 18 cursisten van de Natuurgidsenopleiding van IVN De Ronde Venen & Uithoorn hun welverdiende diploma. Anderhalf jaar lang leerden en oefenden ze hun vaardigheden rondom de thema's bodem, water, flora, fauna, ecologie en landschap. Al tijdens de opleiding zijn veel cursisten actief geworden bij de afdeling. Hans Tuinenburg, opleidingscoördinator, vertelt over de succesvolle opleiding en in het bijzonder over de lesdag excursiestijlen.

“ Maak echt een groep van de cursisten en zorg voor verbondenheid onderling ”

Hans Tuinenburg,
opleidingscoördinator

Opleidingsteam

Zoals veel afdelingen in het land organiseert IVN De Ronde Venen & Uithoorn om de paar jaar de Natuurgidsenopleiding (NGO). Samen met nog vier IVN'ers vormde Hans het opleidingsteam. Elk lid van het team was verantwoordelijk voor 1 opleidingsblok (kennismaking, planten, dieren, ecologie en landschap). Daarnaast hielpen meerdere leden bij de opleiding door het verzorgen van de theorieavonden of het begeleiden van excursies.

Excursiestijlen

Een van de opleidingsdagen ging over excursiestijlen. Eigenlijk komt deze les uit de oude Natuurgidsenopleiding. Maar deze werkte volgens Hans zo goed dat deze is behouden. De dag bestond uit twee delen. In de ochtend gingen de cursisten in kleine groepjes met een gids mee die als excursieleider een bepaalde - vaak gechargeerde - excursiestijl aanhield. Bijvoorbeeld heel autoritair en rechtlijnig of juist heel vragend of in overleg met de deelnemers. Dit om duidelijk neer te zetten hoe verschillend een stijl kan worden aangehouden. In de middag was het tijd om het zelf in de praktijk te brengen. De cursisten moesten volgens een stijl zelf een korte excursie in elkaar zetten en presenteren. Op de laatste pagina staat een voorbeeld draaiboek van deze lesdag ter inspiratie.

Paspoort

- **Doel** nieuwe gidsen opleiden en binden aan de afdeling
- **Doelgroep** deelnemers NGO
- **Betrokken leden** vijf leden in het cursus-team + leden als experts
- **Samenwerking** externe experts voor theorieavonden, bijvoorbeeld van Landschap Erfgoed Utrecht, Landschap Noord-Holland of Staatsbosbeheer.
- **Duur activiteit** anderhalf jaar met 30 theoriebijeenkomsten en 20 praktijkopdrachten

Nieuwe gidsen aan de slag

De cursisten zijn bijna allemaal actief bij de afdeling, een mooi resultaat! Zo heeft een groepje de roeiexcursies in natuurgebied Botshol overgenomen van de oude organisatoren. Al tijdens de opleiding liepen een paar deelnemers mee met de werkgroep en dat beviel hen zo goed dat zij nu zelfstandig de excursies organiseren. De oude organisatoren van deze excursies hebben nu weer tijd voor andere werkgroepen en activiteiten. Ook andere cursisten zijn in een werkgroep aan de slag gegaan, zoals bij de winterwandelingen. Dit is dankzij de stages goed gelukt. “De cursisten zijn er blijven hangen”, aldus Hans. Ook de mentoren die de cursisten begeleidden, hebben een groot aandeel in het binden van de nieuwe gidsen aan de afdeling. Meer daarover hieronder in de tips.

Tips voor andere afdelingen

- Maak van de cursisten een groep: zorg voor **groepsgevoel** en **verbondenheid** onder de deelnemers. Verplicht hen bijvoorbeeld om steeds met andere deelnemers samen te werken, zo leren ze iedereen kennen. Volgens Hans heeft deze verbondenheid bijgedragen aan de betrokkenheid van hen bij de afdeling.
- Koppel **mentoren** aan de cursisten: deze mentoren zijn IVN'ers die de deelnemers tijdens de gehele opleiding begeleiden. Ze zijn er voor vragen, maar geven ook een beoordeling en helpen met het eindverslag.
- Verweef in de cursus dat de deelnemers ook **andere leden vaker tegenkomen**, bijvoorbeeld tijdens lessen en excursies en in de werkgroepen. Dan is het gevoel van erbij horen al gekweekt en is het heel natuurlijk om je ergens bij aan te sluiten.
- Zorg dat je voldoende **feedback** geeft aan de cursisten als ze zichzelf presenteren. Voor de cursisten is de hele opleiding een leerproces waarbij feedback en beoordeling belangrijk zijn. Bouw dat voldoende in de opleiding in.

Inspirerende voorbeelden delen

IVN Utrecht verzamelt en deelt succesvolle afdelingsactiviteiten in de regio. Heb je een (nieuwe) activiteit die veel enthousiasme losmaakt? Laat het weten via de vrijwilligersconsulent van de provinciale vestiging IVN Utrecht: Charlotte Robben via c.robben@ivn.nl.

Meer informatie

- Opleidingscoördinator Hans Tuinenburg
ngo.drvu@gmail.com
- [Webpagina Natuurgidsenopleiding van de afdeling](#)
- [Webpagina Natuurgidsenopleiding van het IVN Cursushuis](#)

Voorbeeld draaiboek lesdag excursiestijlen

Tijd	Duur	Activiteit
9.30	30 min	Klaarzetten materialen
10.00	5 min	Welkom, voorstellen en uitleg excursiestijlen
10.05	25 min	Ronde 1 excursiestijlen
10.30	25 min	Wisselen en ronde 2 excursiestijlen
10.55	15 min	Pauze
11.10	25 min	Ronde 3 excursiestijlen
11.35	30 min	Wisselen en ronde 4 excursiestijlen
12.05	15 min	Nabespreking excursies
12.20	40 min	Pauze, lunch (opvangen eventuele uitloop)
13.00	5 min	Uitleg werkvormen
13.05	30 min	Vorbereiden activiteit oefenen met werkvormen, in vier groepen
13.35	50 min	Uitvoeren activiteiten, in twee groepen. Directe feedback
14.25	5 min	Afronden
14.30		Einde

Middagactiviteit

- Stel vier groepjes samen
- Elk groepje gaat apart een activiteit bedenken om straks uit te voeren
- Groep 1 en 4 gaan later samen en groep 2 en 3 gaan later samen.
- Elke groep geeft de andere groep direct feedback. Denk daarbij aan de werkvormen die gebruikt zijn. Passen die werkvormen bij de doelgroep? Was het ontdekkend? Ook mag er natuurlijk naar de excursiestijl gekeken worden.